

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ЕЛЕКТРОАКУСТИЧНОЇ МУЗИКИ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія електроакустичної музики» є складовою циклу професійної підготовки студентів музичного коледжу. Курс присвячено вивченню витоків, етапів розвитку та сучасних тенденцій електроакустичної музики у світовому та українському контекстах. Особлива увага приділяється основним технікам звукотворення, історії розвитку студій електроакустичної музики, провідним композиторам і виконавцям, фестивальному руху.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Для здобувачів, що навчаються на основі базової середньої освіти, кількість кредитів ЄКТС – 3, загальна кількість годин – 90, з них практичних – 34, самостійних – 56. Для здобувачів, що навчаються на основі повної загальної середньої освіти, кількість кредитів ЄКТС – 3, загальна кількість годин – 90, з них практичних – 34, самостійних – 56.

МЕТОЮ КУРСУ є формування знань про історію електроакустичної музики від її зародження до сьогодення, розвиток умінь аналізувати її зразки та розуміти специфіку новітніх композиторських і виконавських практик.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ.

Після завершення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен уміти:

РН 7 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається на 4 курсі (на основі базової середньої освіти) / на 3 курсі (на основі повної загальної середньої освіти) й пов'язана з навчальними дисциплінами «Історія музики», «Теорія музики», «Основи композиції», «Аналіз музичних творів». Здобуті знання можуть бути використані при створенні власних електроакустичних творів, а також у написанні курсових і дипломних робіт.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Форми роботи:

- лекційні заняття з ілюстративним матеріалом (аудіо/відео приклади);
- практичні заняття (аналіз творів, прослуховування, порівняння стилів, створення електронних етюдів, запис оточуючого середовища та звукова обробка матеріалу);
- індивідуальні консультації;
- самостійна робота (пошук і презентація матеріалів, написання есе та електронних етюдів).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- аналітичний метод;
- метод історико-стильового порівняння;
- робота з аудіо/відео джерелами;
- мультимедійні презентації;
- навчальні дискусії;

- проблемна лекція.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Блок 1. Теоретичні основи і історія електроакустичної музики.

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки електроакустичної музики (експерименти поч. ХХ ст., шумова музика, футуризм). Світові винаходи від Стародавньої Греції до ХХ століття.

Тема 2. Футуризм, вільна музика, мистецтво шуму. П'єр Шеффер та «музика конкретна». Перші студії, техніка запису й монтажу, аналіз творів.

Тема 3. Графічний звук. Графічні партитури і їх представники. Історія синтезаторів. Синтезатор АНС. Електронна музика Кельнської школи. К. Штокгаузен, Г. Аймерт, розвиток студій.

Тема 4. Конкретна і Електронна музика. Мистецтво звуку. Студії електронної музики у Києві, творчість Є. Станковича, Л. Грабовського, А. Загайкевич.

Блок 2. Електроакустичні практичні роботи в аудиторії. Робота над електронними етюдами. Спектральні аналізи звукових контейнерів. Робота в сфері конкретної і експериментальної музики.

Тема 5. Електроакустична музика. Акусматична музика (акусматика), спектральна музика. **Техніки електроакустичної композиції.** Синтез, модифікація тембру, просторові ефекти, алгоритмічна музика.

Тема 6. Комп'ютерна музика. Представники і їх творчість. **Електроакустична музика другої половини ХХ ст.** С. Райх, Дж. Кейдж, Д. Лігеті, Ж.-К. Ріссе.

Тема 7. Алгоритмічна музика. Інтерактивність. Стохастика. **Сучасні тенденції.** Саунд-арт, медіа-арт, інсталяції, живе електронне виконання.

Тема 8. Дадаїзм і футуризм ХХ століття. Текстово-звукова та «конкретна» поезія.

Тема 9. Експериментальна музика. Ars Electronica, ISCM, Київські фестивалі електроакустичної музики.

Тема 10. Комп'ютерна музика. Нова складність.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- поточний контроль: тестування, усні опитування, обговорення прослуханих творів, письмові завдання;
- індивідуальні презентації та реферати;
- підсумковий контроль — залік у формі письмової роботи або усної презентації на тему з історії електроакустичної музики.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- регулярне відвідування та активна участь у заняттях;

- обов'язкове виконання всіх завдань у встановлені терміни;
- заохочується творча ініціатива (створення власних аудіопроєктів, участь у дискусіях);
- дотримання академічної доброчесності;
- відсутність на занятті можлива лише з поважних причин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Battier M. Computer Music in the 21st Century – History and Practice. Sun Yat-sen University Press (Guangzhou), 2023. 359 p.
2. Battier M. Esthétique du son artificiel. Genèse des musiques électroniques. Paris : Éditions Vrin, 2024. 284 p.
3. Friedl R., Grill T., Urbanek N., Ziegler M. *Xenakis – Back to the Roots: Philological Approaches to Electroacoustic Music*. Vienna & Bielefeld : mdwPress, 2025. 223 p.
4. Glinsky A. Switched On: Bob Moog and the Synthesizer Revolution. Oxford University Press, 2022. 496 p.
5. Holmes T. Electronic and Experimental Music. Routledge, 2020. 672 p.
6. Loughridge D. Sounding Human : Music and Machines, 1740–2020. University of Chicago Press, 2021. 248 p.

Додаткова:

1. Камінський В. Є. Електронна та комп'ютерна музика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів із спеціальності «Музичне мистецтво». Львів : Сполом, 2001. 212 с.
2. Ракунова І. М. Нові композиторські технології (на прикладі творчості Алли Загайкевич): автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. К., 2008. 16 с.
3. Тучинська Т. Принципи штучного інтелекту в алгоритмічній музичній композиції Музика в інформаційному суспільстві : Зб. наукових статей / [упорядник І. Б. Пясковський]. К., 2008. С. 86–98.
4. Ценова В. Електронна музика – проблеми і перспективи: URL : http://composer.ucoz.ua/publ/elektronnamuzyka_problemyiperspektywy/16-1-0-151 (дата звернення : 05.03.23). Пер. укр. Півтона Безвухого.
5. Черевко К. П. До дефініції електроакустичної та акусматичної музики (на прикладі творів Алли Загайкевич). *Музикознавчі студії : Наукові збірки Львівської музичної академії ім. М. Лисенка* / [ред.-упоряд. О. Тракало]. Львів : Сполом, 2007. Вип. 16. С. 108–116.
6. Черевко К. П. Електронна музика як феномен культурно-цивілізаційних процесів ХХ – початку ХХІ століття (до питання методології аналізу): автореф. дис. ... канд. мистецтвозн. : спец. : 17.00.03 Музичне мистецтво. Львів, 2012. 16 с.

7. Шип С. В. Електронна музика: проблеми і перспективи. *Музична критика і сучасність*. К. : Муз. Україна, 1984. Вип. 2. С. 141–158.
8. Шумська Я. І. Інсталяція та перформанс у мистецтві кінця XX — початку XXI століття : українсько-польська співпраця, творчі експерименти та взаємовпливи : дис. канд....мистецтвозн: спец. : 17.00.05 Образотворче мистецтво / Львів. Нац. муз. академія мистецтв ім. М. В. Лисенка. 2017. 384 с.
9. Kotoński W. Muzyka elektroniczna. W. Kotoński. PWM, 2002. 379 p.
10. Lachenmann H. Vier Grundbestimmungen des Musikhörens. Music als existentielle. Breitkopf und Härtel. Paris : Wiesbaden Leipzig, 2004. P. 54–62.
11. Misra A, Perry R. Cook, Ge Wang. A new paradigm for sound design. *Proceedings of the International Conference on Digital Audio Effects (DAFx-06)*. 2006. P. 319–324.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення : 21.08.25).
2. Національна історична бібліотека України. URL: www.nibu.kiev.ua/ (дата звернення : 24.08.25).
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/> (дата звернення : 20.08.25).
4. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/> (дата звернення : 18.08.25).
5. Національна спілка композиторів України. URL: <https://composersukraine.org/> (дата звернення : 22.08.25).
6. Ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/> (дата звернення : 21.08.25).